

JESENNÝ DISPEČING k 7.12.2009

- Pokračuje zber kukurice na zrno a cukrovej repy;

Stav jesenných zberových prác, produkcia a hektárové úrody

Plodina	Plocha			Produkcia	
	*osiata k 20. 05. 2009	pozberaná od začiatku zberových prác	pozberaná / osiata	celkom od začiatku zberových prác	úroda
	ha	ha	%	t	t.ha ⁻¹
Kukurica na zrno	138 969,74	124 789,48	89,80	837 541,86	6,71
Slničnica	84 037,16	83 987,16	99,94	197 366,58	2,35
Cukrová repa	15 944,02	15 072,72	94,54	839 550,38	55,80
Zemiaky	11 000,95	11 000,95	100,00	244 305,09	22,21

Vysvetlivky: *podľa ŠÚ SR;

Z hlásení jednotlivých regionálnych komôr v rámci cenzu **jesenných zberových prác** vplyva, že zber zemiakov a slnečnice je ukončený. V dôsledku pôsobenia vyššej moci zostane zvyšná zberová plocha slnečnice nepozbieraná, nakoľko bola na 100% poškodená ľadovcom. Zostáva pozbierať ešte približne desatinu plôch kukurice na zrno a niečo cez 5% plôch cukrovej repy.

Doterajšia **produkcia kukurice na zrno** predstavuje viac ako **837-tisíc ton** s **priemernou úrodnosťou 6,71 tony na hektár**, čo je v porovnaní s vlaňajším celoštátnym priemerom menej o 1,48 t/ha. V percentuálnom vyjadrení to predstavuje **18%-né zníženie úrody** v porovnaní s rokom 2008, kedy bola definitívna úroda kukurice v SR na úrovni 8,19 t/ha.

Kukurica je v súčasnosti pozberaná z menej ako **90% plôch**, čo znamená, že zostáva pozbierať ešte približne 14-tisíc hektárov osiatych touto plodinou. Jej nákupná cena je v súčasnosti na úrovni **88 až 100 € za tonu**, čo predstavuje priemerný medziročný nárast o cca 8,3%. Podobná cena je aj v Maďarsku (96 až 100 €/t) a Česku (76 až 101 €/t). V susednom Rakúsku cena kukurice osciluje na úrovni 110 až 113 €/t s vyhlídkou ďalšieho posilňovania. Najvyššia cena v rámci regiónu strednej Európy je v Poľsku, dosahuje 125 až 127 € za tonu.

V Rakúsku je obdobie záveru roka poznačené zastavením dopytu po krmnom obilí zo strany firiem vyrábajúcich krmne zmesi.

Zber **slnečnice** skončil. Jej zberová plocha bola medziročne vyššia o 12,2 %. Celoštátny priemer **úrody** dosiahol **2,35 t/ha**. V roku 2008 bola definitívna úroda slnečnice v SR na úrovni 2,57 t/ha. Tento významný

ukazovateľ teda medziročne klesol o **9%**, čo v hodnotovom vyjadrení predstavuje 0,22 t/ha.

Produkcia presiahla **197-tisíc ton**, čo značí 2,6%-ný medziročný nárast v dôsledku zvýšenia osiatych plôch. Jej potravinárske využitie sa odhaduje na úrovni 87 tisíc ton, teda viac o 9% v porovnaní s uplynulým rokom. Zvyšok produkcie je určenej na vývoz.

Cena slnečnice v SR v súčasnosti osciluje na úrovni 185 až 210 € za tonu, čo je medziročne menej o 14,3%. V Maďarsku sa táto komodita obchoduje za ceny v rozmedzí 205 až 210 € za tonu.

Aj pri **cukrovej repe** sa očakáva zhruba **9%-ný pokles úrod**. Aktuálna **úrodnosť** je na úrovni **55,80 t/ha** pri priemernej cukornatosti 16,8%. Výraznejšie zmeny uvedených parametrov sa neočakávajú, nakoľko zostáva pozbierať niečo cez 5% plôch osiatych cukrovou repou. Úrodnosť je v porovnaní s tou minuloročnou nižšia o 5,37 t/ha, keď priemerná úroda v roku 2008 bola 61,07 t/ha. Doterajšia **produkcia** dosahuje **839-tisíc ton**. Aj z uvedeného dôvodu môžeme konštatovať, že kvóta cukru bude naplnená z domácich zdrojov cukrovej repy. Ukončenie kampane sa očakáva v posledných dňoch tohto roka.

Po reforme cukru v rámci EÚ zostala Slovenskej republike národná kvóta cukru vo výške 112 319,5 ton. Táto je rozdelená medzi zvyšné dva cukrovary v pomere - Slovenské cukrovary, s.r.o. so sídlom v Seredi majú pridelenú kvótu 43 841 ton; Považský cukor, a.s. so sídlom v Trenčianskej Teplej má pridelenú kvótu 68 478,5 ton.

Čo sa zberových plôch týka, ich najvýraznejší pokles sme v hospodárskom roku 2009/2010 zaznamenali u **zemiakov** (konzumných skorých a ostatných spolu). Medziročne klesli o cca 23%. V porovnaní s rokom 1995, kedy sa pestovali na ploche 41,3 tis. ha, sú v súčasnosti približne iba štvrtinové.

V úplne opačnom svetle sa v porovnaní s predchádzajúcimi komoditami javí **úroda zemiakov**. Tá dosiahla **22,21 t/ha**, čo je v porovnaní s úrodou v predchádzajúcom roku viac o 5,02 t/ha. V roku 2008 bola priemerná úroda zemiakov v SR na úrovni 17,19 t/ha. Ich produkcia je v tomto roku **244 305 ton**.

Vypracoval: Ing. Štefan ADAM
Odbor poľnohospodárstva a služieb SPPK